

доповнене – К.: Українська видавнича спілка, 2007. – 1008 с.; Дарованець О. До проблеми організаційного стану і тактики ОУН на Волині (1929–1934) // Український націоналізм: історія та ідеї. Науковий збірник / За ред. О. Багана. – Дрогобич: Посвіт, 2009. – Вип. I. – С. 179–245; та ін.

² Коновалець Є. Я б'ю в дзвін, щоб зрушити справу ОУН з мертвої точки... Невідомі документи Організації Українських Націоналістів. Рік 1930: Документально-наукове видання / Передм. А. Кентій, В. Лозицький. – К.: Темпора, 2003. – 272 с.; Конгрес Українських Націоналістів 1929 р.: Документи і матеріали / Упоряд. В. Муравський; НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника; Центр досліджень визвольного руху. – Львів, 2006. – 420 с.; Документи і матеріали з історії Організації Українських Націоналістів / Упоряд. Ю. Черченко, О. Кучерук. – К.: Вид-во імені Олени Теліги, 2005. – Т. 1. 1927–1930. – 480 с.; Документи і матеріали з історії Організації Українських Націоналістів / Упоряд. Ю. Черченко; наук. ред. Н. Миронець. – К.: Вид-во імені Олени Теліги, 2010. – Т. 2. – Ч. 1. 1931–1934. – 464 с.; Документи і матеріали з історії Організації Українських Націоналістів / Упоряд. Ю. Черченко. – К.: Вид-во імені Олени Теліги, 2007. – Т. 2. – Ч. 2. Листування Є. Коновальця з Д. Андрієвським. – 536 с.; та ін.

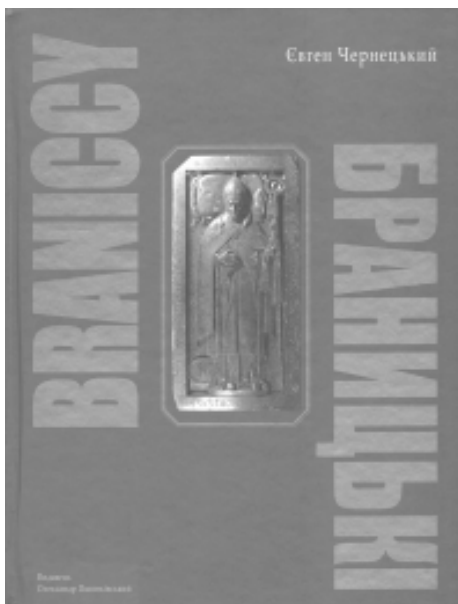
³ Ідея і чин. – 1946. – Ч. 10. – С. 2; Галузевий державний архів Служби безпеки України (далі – ГДА СБУ). – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 20. – Арк. 140; “Збірка документів Миколи Лебеда”; На чатах. Журнал для молоді. – 1947. – Ч. 2/3. – С. 2 // ГДА СБУ. – Ф. 13. – Оп. 1. – Спр. 376. – Т. 26. – Арк. 130 зв.; Смерть генерала // Слово і зброя. Антологія української поезії присвяченої УПА і революційно-визвольній боротьбі 1942–1967 / Упоряд. і автор біографічних даних Л. Полтава. – Торонто, 1968. – С. 123 (скорочено); Літопис Української Повстанської Армії. – Торонто: Вид-во “Літопис УПА”, 1995. – Т. 24: Ідея і чин: Орган Проводу ОУН, 1942–1946 / Ред. Ю. Майський, Є. Штендера; співред. П. Потічний. – С. 432; Упали на полі слави // Альманах Станіславівської землі. Збірник матеріалів до історії Станіславова і Станіславівщини / Ред.-упоряд. Ю. Гасцький. – Нью-Йорк, К., Івано-Франківськ: Видання Центрального Комітету Станіславівщини, 2009. – Т. III. – С. 58–59; Мороз В. Останнє число “Повстанця” // Воля і Батьківщина. – 1998. – Ч. 2. – С. 62–71; Сова А. Повідомлення про загибель шефа Головного Військового Штабу УПА Дмитра Грицяя // Цитаделя: Львівський мілітарний журнал. – 2010. – Част. 2 (4). – С. 71–75.

⁴ Докладніше див.: Лісові Чорти: їх життя і буття. 1922–1945. Ювілейний історично-мемуарний збірник у їх шістдесятиріччя. – Вашингтон, Нью-Йорк, Торонто: Накладом Великого Племени Лісових Чортів, 1983. – 232 с.

Андрій СОБА (Львів)

Чернецький Є. А. Браницькі. – Біла Церква: Видавець Пшонківський О. В., 2011. – 736 с. : іл. – ISBN 978-617-604-001-9

В останні роки видавець О. В. Пшонківський з Білої Церкви успішно конкурує з провідними видавничими фірмами Києва, Дніпропетровська, Львова та Харкова, кожного року пропонуючи читачеві нові цікаві дослідження або відтворення унікальних видань XIX ст.

У 2011 р. він знову потішив прискіпливого читача, запропонувавши тому працю відомого білоцерківського дослідника Євгена Чернецького “Браницькі”. Варто відзначити, що це не перша спроба видавця представити широкому загалу історію знаного польського аристократичного роду (Чернецький Є. Браницькі герба Корчак. – Біла Церква, 2003. – 132 с.; Перерва В. Графи Браницькі: підприємці та меценати. – Біла Церква, 2010. – 270 с.).

Одразу хотілося б вказати, що це видання відзначається чудовою поліграфією та інформативним наповненням, як текстовим, так і візуальним, тобто портретами і малюнками. Унікальні архівні документи та портрети доповнюють яскраво змальовану автором картину життя роду Браницьких. Отже, книгу приємно взяти до рук.

Книга розпочинається зі своєрідного вступного блоку, де вміщено звернення Костянтина Єфименка – голови Білоцерківського благодійного фонду, коштом якого видано книгу, а також звернення автора – Євгена Чернецького, в якому розповідається про історію створення цього дослідження. Далі йдуть п'ять частин (до с. 363), які займають фактично половину

обсягу книги, та розлогі додатки, що складаються з трьох блоків. Завершують книгу список використаних джерел та літератури, покажчик, анотації та текст від видавництва.

Першу частину, а саме текст від с. 23 до с. 106, присвячено протопластам Францішка-Ксаверія Браницького, відображено історію герба “Корчак” та репрезентовано витоки роду до середини XVIII ст.

Дуже потужною є друга частина видання (с. 109–205), в якій акцентовано увагу на постаті великого коронного гетьмана Францішка Ксаверія Браницького та графині Олександри з Енгельгардів. У цій частині висвітлено багато суперечливих сторінок в історії роду, наприклад питання про графський титул чи зв’язки з російською імператорською родиною тощо.

Частина третя “Нашадки гетьмана” (с. 209–245) рясніє яскравими портретами Владислава Браницького, Артура Потоцького, Михайла Воронцова та онуків великого коронного гетьмана Францішка Браницького.

Про останніх власників Білої Церкви з роду Браницьких дізнаємося з четвертої частини. У ній зроблено акцент на жінок роду Браницьких – Марію, Софію та Марію-Ружу (с. 249–392).

Створенню “Олександрії” та розвитку Білої Церкви за часів Браницьких автор присвятив п’яту частину. Перелік маєтків, опис резиденцій, історія спорудження парку, меценатська діяльність та некрополь Браницьких у Білій Церкві – про це все читаємо в цій частині (с. 293–366).

Нарешті додатки. Додатки, запропоновані автором, різнопланові, але, в той же час, досить цікаві. У Додатку 1 уміщено “Дані про родину Корчак-Браницьких”, написані Анною-Геленою Браницькою-Вольською (с. 367–458). Визначити жанр цієї пам’ятки однозначно досить складно, адже тут є як генеалогічні замальовки про предків, яких авторка не знала, так і блоки, які можна означити, як мемуари. Попри таку особливість, уміщення “Даних...” лише доповнює загальну картину роду, змальовану Євгеном Чернецьким. Варто відзначити, що автор подає дуже розлогі й детальні просопографічні примітки до тексту А. Браницької-Вольської, що дає змогу зрозуміти, про що йдеться в тексті.

Студія Оксани Степанишиної “Господарство графів Браницьких на Київщині і реформа 1861 р. в їхніх маєтках” зайняла достойне місце в Додатку 2 (с. 459–684). Дослідження, видане 1930 р., тепер є бібліографічною рідкістю, а отже, вже саме його перевидання є цінним. Цьому ґрунтовному тексту передують стаття Є. Чернецького та О. Ярмоли, в якій автори оповідають біографію О. Степанишиної та аналізують її працю.

Генеалогічні таблиці роду Браницьких автор залишив на “десерт” та об’єднав їх у Додатку 3. Їх доповнює фотокопія титульної сторінки родовідної графів Потоцьких, яка зберігається у фонді Київського дворянського депутатського зібрання (Державний архів Київської області).

На завершення короткого огляду книги Є. Чернецького хочемо зауважити, що написання на неї ґрунтовної рецензії – це справа майбутнього, та порекомендувати її всім поціновувачам історичної науки – від генеалогів до краєзнавців.

Ігор КРИВОШЕЯ (Умань)

Сходознавство і візантологія в Україні в іменах: Біобібліографічний словник / НАН України. Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського; Упоряд. Е. Г. Циганкова, Ю. М. Кочубей, О. Д. Василюк. – Київ, 2011. – 260 с. – ISBN 978-966-02-6137-2

Зусиллями наукових співробітників Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України нещодавно побачило світ довідкове видання, присвячене сходознавцям та візантиністам, котрі працювали і працюють в Україні. Словник складений шляхом анкетування дослідників, які мають науковий ступінь та вагомий науковий доробок. Гасло про сходознавця чи візантиніста включає такі елементи біобібліографічної інформації: біографічні дані, визначення фаху, відомості про освіту, здобуття наукових ступенів, основні місця роботи, нагороди, участь у наукових форумах, список власних праць (пересічно 5–7 назв), а також публікацій про вченого. У значній частині персоналій вказані також архівні джерела. Анкети було розіслано в дослідницькі центри сходознавчих та візантійських студій в Україні. Велика кількість статей написана представниками київських наукових установ, зокрема Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського.

Книга розпочинається вступним словом “Від упорядників” (с. 3–5), у якому окреслено головні принципи упорядкування словника. “Передмова” (с. 6–24), авторства упорядників видання, ознайомлює